

25. ročník národní arboristické konference
24.–25. září 2026

Dům kultury a Hrad, Litoměřice

STROM

PRO

ŽIVOT

2026

ŽIVOT

PRO

STROM

Téma:
Mezioborová spolupráce

**Sekce péče
o dřeviny** | **ISA**

Generální
partner
konference

**Společnost pro zahradní
a krajinářskou tvorbu**

Hlavní
partner
konference

Lorberg

STIHL

Partneři

Generální
partner
konference

Hlavní
partner
konference

Partneři konference

Litoměřice

čstecký kraj

Záštita

Pořadatelé

Sekce péče
o dřeviny

ISA

Společnost pro zahradní
a krajinářskou tvorbu

Ing. Tomáš Fryč

Počasí pod kontrolou, aneb jak porozumět spoustě meteo informací kolem nás a jaké trendy nás čekají?

Fotbalu a počasí rozumí u nás v Česku téměř každý, ale pojďme se na meteorologii podívat alespoň trošku blíže. Tady je několik počasářských faktů i mýtů a snad vám to pomůže v lepší orientaci v té spoustě meteorologických aplikací a ikoněk, které na vás denně vyskakují.

Teplotní gradient na území ČR je nejčastěji $0,65^{\circ}\text{C}$ na 100 výškových metrů (tedy o kilometr výše je v průměru asi o $6,5^{\circ}\text{C}$ chladněji). Avšak neplatí to vždy. Zvláště při podzimních a zimních inverzních situacích může být situace úplně jiná. Území Čech je v tomto směru dost unikátní, neboť českou kotlinu ohraničují převážně hory a studený vzduch v nížinách se při slabém slunečním svitu jen těžko dostává pryč.

Dnes je doba mobilních aplikací a numerických meteorologických modelů a uživatelé často ani netuší, z jakého modelu jim aplikace počasí předpovídá. Je dost zásadní, zda se jedná o globální model s rozlišením řádově 15 km („Norové“, či americký GFS), nebo zda jde o lokální střeoevropský model s rozlišením cca 2 km (Aladin, ICON D2), který zná lépe záludnosti české krajiny. Globální modely sice vidí na delší období, často i na více jak týden, ale na druhou stranu je třeba brát tyto údaje s velkou „rezervou“. *(pokračování na další straně)*

Doporučujeme používat již volně dostupné ansámblové předpovědi, někdy nazývané i jako „špagety“, či varianty. Případně se dívat na grafy z multimodelu, kde jsou patrné rozdíly v jednotlivých modelech. Když se u takovýchto předpovědí liší třeba již předpověď na 3. či 4. den, tak je nutné být velmi obezřetný. Ale pokud panuje shoda, tak je velmi pravděpodobné, že předpověď vyjde.

Často dochází i k záměně pojmů jako je aktuální počasí a předpověď počasí. Widget na mobilu často uživateli vnucuje, že se jedná o „aktuální“ počasí, a přitom jde jen o předpověď z modelu...

Dalším chytákem jsou nepřesné interpretace srážkových dat z meteorologických radarů, kdy radar detekuje srážky v mracích ve výšce cca od 2 do 15 km, avšak při suchém vzduchu se stává, že voda třeba ani nedopadne na zem a uživatelé se diví, co zase ty radary přehání. Někdy naopak prší z nízké oblačnosti, kam radar nevidí. A někdy se zase zaměňují radarové odrazy s předpovědí srážek z modelu...

Je pravda to, že u nás v Česku padá v ročním průměru stále stejné množství srážek? Mění se nějak jejich rozložení během roku? A proč je často na Vánoce tepleji než na Velikonoce?

Je toho daleko více a určitě to nelze vše popsat pouze v 10 větách a ani se to nevejde do

15-minutové prezentace, ale pokud vás toto téma zajímá, tak vám doporučujeme navštívit náš jednodenní Meteokurz, který s kolegou v ČHMÚ pořádáme již více než rok a ohlasy na tuto akci máme zatím velmi pozitivní. Schází se zde jak meteoadšenci, tak

i „profesionálové“, kteří jsou na počasí velmi závislí. Už nás navštívili např. farmáři, stavbaři, geodeti, jachtaři, energetici či učitelé. Těšíme se tedy i na Vás, stromolezce a arboristy ;-)

POZNÁMKY

Mgr. Vít Kašpar, Ph.D.

Městská zeleň pod lupou dat: nové perspektivy mapování a hodnocení městské zeleně a jejích ekosystémových služeb

Městská zeleň je tradičně mapována a hodnocena prostřednictvím terénních pasportů, jejichž prostorový rozsah a pravidelná aktualizace však mohou být značně omezené. Příspěvek představí možnosti, které v tomto směru nabízí dálkový průzkum Země (DPZ), od leteckého laserového skenování (LiDAR) přes multispektrální data až po panoramatické snímky Google Street View. Ukážeme, jak lze pomocí těchto dat získávat informace o prostorovém rozsahu a struktuře městské zeleně. Zároveň však upozorníme na limity těchto metod, kdy některé charakteristiky zeleně lze z dat DPZ určit relativně přesně, zatímco jiné představují pouze nepřímý odhad. Příspěvek dále ukáže možnosti využití těchto dat pro efektivnější a prostorově podrobnější monitoring městské zeleně a využití dat jako vstupu do hodnocení jejích ekosystémových služeb.

Kristin Moldestad

Jak rozpoznat stromy podle kořenů. Unikátní metoda identifikace kořenů dle makroskopických znaků (AJ)

Kristin nám představí ohromující, a mnohým dosud skrytý, svět kořenů v netušené rozmanitosti. Na první pohled stejné kořeny mají rozmanité vzory, barvy a struktury. Ve své prezentaci bude hovořit o úkolu, který dostali s kolegou Olvem Lundetræem, když byli přizváni k pokusu o záchranu velkého dubu v během rozsáhlé stavby. Dub se nacházel ve skupině dalších stromů, které měly být pokáceny. Při výkopových pracích objevili rozsáhlou spleť kořenů, ale zjistili, že je nedokáží identifikovat. To byla výzva, která podnítila Kristin a jejího kolegu Olveho Lundetræa k tomu, aby kořeny, se kterými tak často pracují, prostudovali a popsali podrobněji. Dosud prozkoumali, vyfotografovali a popsali téměř 60 druhů kořenů (z 60 druhů stromů). Díky těmto studiím zjistili, že kořeny se od sebe liší téměř stejně jako větve a listy. Našli kořeny s nádhernými barvami, úžasnými vzory, podivnou kůrou a strukturou. V této prezentaci vám Kristin ukáže některé z jejich objevů.

Ing. Samuel Burian

Jedovaté dřeviny v zahradnické praxi

Příspěvek nebude unavovat dlouhým seznamem jedovatých rostlin, ale odkáže na zdroje, kde lze relevantní informace získat. Raději se pokusí vysvětlit základní otázku – co je jed a jak se „měří“ jedovatost, rozebere souvislost mezi jedy v rostlinách a nebezpečím otravy a zamyslí se nad otázkou, kdy jsou jedovaté dřeviny rizikem. Na závěr vysvětlí, proč prevence není izolace a ukáže, čeho se opravdu bát.

Tomáš Bartl

Přednáška hlavního partnera STIHL: Změna, která má smysl – Od benzínu k nejnovější bateriové technologii

Přednáška představí, jak moderní akumulátorová technika mění způsob práce v údržbě zeleně, komunálních službách i lesnictví. Zaměří se na nové baterie STIHL ALLPRO, které nabízejí vysoký výkon, dlouhou provozní dobu a spolehlivost v profesionálním nasazení. Součástí bude také představení nové nabíječky AL 1802, která pomáhá rychlejšímu nabíjení a snižuje prostoje při práci. Účastníci se dozvědí, jak bateriové technologie přispívají ke snížení hluku, vibrací a lokálních emisí. Přednáška ukáže, že přechod od benzínových strojů k akumulátorovým je dnes nejen ekologickou, ale především také praktickou volbou.

MSc. Mgr. Lenka Uherová, PCC

Jak si udržet nadšení pro práci a nevyhořet

Když nás práce baví a dává nám smysl, máme možná pocit, že právě nám vyhoření nehrozí. Ve skutečnosti ale může být silné pracovní nasazení, odpovědnost a osobní vztah k tomu, co děláme, zároveň zdrojem energie i rizikem. Jak poznat hranici mezi zdravým zaujetím a dlouhodobým přetížením? Proč někdy nestačí odpočívat a proč řešením vyhoření není jen dovolená, mindfulness nebo lepší time management? Podíváme se na psychologii stresu, motivace a vyhoření a na to, co nám v práci energii bere a co nám ji naopak pomáhá obnovovat. Budeme mluvit také o hranicích, pocitu odpovědnosti a o tom, proč není dlouhodobá odolnost jen individuální disciplínou člověka. A především o tom, jak si zachovat vztah k práci, která nás baví, aniž bychom jí postupně odevzdali všechny své zdroje.

Ing. Jitka Vágnerová

Proč je důležité, aby byla péče o stromy kontinuální a konzistentní?

Odpověď je jasná – aby tu s námi dlouho a spokojeně byly. Jak to ale vypadá v praxi? Kdo a jak se vůbec stará o stromy? Co může ovlivnit projektant, úředník, politik, běžný občan? Kdo jsou nepřátelé stromů a proč vlastně stromy trpí? Jaké jsou příčiny problémů a je vůbec možné je řešit? Kdo a co v reálu ovlivňuje stav veřejných prostranství, ochranu dřevin, jejich růst, potřebné zásahy i bezpečnost? Přednáška, která možná nabídne víc otázek, než odpovědí. K tomu, abychom mohli věci zlepšit, je ale třeba komunikovat, hledat odpovědi a neopakovat stejné chyby.

Ing. Jakub Drimaj, Ph.D.

Dřeviny pod tlakem: bobr, prasata, nutrie a další obratlovci

V intravilánech měst a obcí se stále častěji objevují středně velcí a velcí savci původně typičtí pro volnou krajinu i nepůvodní invazní hlodavci. Jejich výskyt může působit jako vítané zpestření městského prostředí, rostoucí početnost a koncentrace však zesilují jejich negativní dopady. Okusem, ohryzem, narušováním půdy či poddolováním břehů mohou ovlivňovat zdravotní stav i mechanickou stabilitu dřevin. Příspěvek představí nejvýznamnější původce těchto škod a možnosti, jak riziková místa včas rozpoznat. Zaměří se také na účinnost mechanické ochrany, úpravy prostředí, odpuzovačů a regulace početnosti.

Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D.

Strom jako pamětník- přístup společnosti ke stromům v posledních 200 letech

prof. Ing. Pavel Šimek, Ph.D. a prof. Ing. Miloš Pejchal,
CSc.

Jeden strom - více hodnocení

Dřeviny tvoří u naprosté většiny objektů krajinářské architektury základ kompozice a současně podmiňují její prostorovou stabilitu. Výchozí data důležitá pro hodnocení dřevin, vyplývající z jejich biologické podstaty, byla v odborné literatuře již dostatečně popsána a tvoří metodický základ pro konkrétní aplikace. V mnoha případech je podle zaměření průzkumu nutné toto základní hodnocení rozšířit. Takové rozšíření základní metodiky hodnocení dřevin představuje v současné používané terminologii informačních technologií něco jako „aplikační modul“. Příspěvek se zaměřuje na doporučený obsah modulu pro potřeby památkové péče, identifikace významu dřevin v kompozici a v neposlední řadě na estetické hodnocení dřevin.

doc. Ing. Václav Sebera, Ph.D.

Strom jako objekt umění a vědy

Přednáška bude krátkou a fragmentární procházkou současnou sochařskou tvorbou ve světě i ČR, která si jako objekt zájmu volí strom, případně skupinu stromů. Plastiky stromů mohou být krásné a vytvářet ve městě a krajině jedinečný prostor i přesto, že nejsou živé a deformují přirozenost stromů. Umělecky zdařilé umělé stromy mohou člověka vytrhnout z každodenní šedi a obohatit mu den, že si jej bude dlouho pamatovat – mohou tak člověku nechat zažít tzv. heterotopii – „pocit jiného místa“, jehož koncept teoreticky nastínil Michel Foucault a jež bude výchozím bodem přednášky. Vědecký pohled na strom bude spíše omezený a zaměřený na netradiční směry.

Mgr. Jana Cháberová

Kácení stromů v "Havarijním" režimu. Jaký je aktuální pohled ČIŽP na havarijní kácení?

Havarijní není strom proto, že je zdravotně špatný, suchý, dutý nebo napadený. Havarijní je tehdy, když jeho aktuální zdravotní nebo statický stav vytváří bezprostřední a zjevné riziko pádu či jiného selhání, které nelze řešit standardním povolovacím procesem.

Havarijní kácení je výjimečný institut určený pro akutní krizové situace, nikoliv pro řešení dlouhodobě zanedbaného zdravotního stavu stromů.

Klíčovou je tedy odpověď na otázku „Bylo možné před vznikem rizika požádat o povolení ke kácení, nebo situace vyžadovala okamžitý zásah?“

Mgr. Martin Čapek, DiS. a Ing. Martin Drátovský

Sebezáchrana v koruně: Když na stromě zůstanete sami

Většina arboristických kurzů a školení se zaměřuje na záchranu zraněného kolegy. Co ale dělat v situaci, kdy v koruně stromu můžete spoléhat pouze sami na sebe? Tato praktická komentovaná ukázka přenesse diváky do krizových scénářů, které přímo ohrožují život

a vyžadují okamžité řešení problematiky. Zaměříme se na kritické situace, jako je masivní krvácení po úrazu motorovou pilou, kdy selhává motorika a hraje se o čas. Ukážeme si technická úskalí

a limity vybavení při vyřazení horní nebo dolní končetiny, a to jak z důvodu zlomeniny či nárazu větve nebo poranění pilou. Diváci uvidí reálné postupy, které ne vždy fungují. Ukážeme si, jak zastavit krvácení, jak ovládat slaňovací systémy pouze jednou rukou nebo jak vyřešit kritický nedostatek lana pro dosažení země. Cílem ukázky je bořit mýty o bezchybnosti záchranných postupů a ukázat tvrdou realitu, kdy o přežití rozhoduje improvizace, správně umístěné škrtidlo a stoprocentní znalost vlastního materiálu. Tato ukázka vám neodpoví na to, jak zachránit ostatní, ale jak nenechat v koruně zemřít sami sebe.

Ing. Bc. Tomáš Dolenský a Ing. Pavel Nevrkla Ph.D.

Výsledky trhacích zkoušek ocelových vazeb

Příspěvek představuje výsledky trhacích zkoušek ocelových vazeb používaných při stabilizaci stromů. Experimentální měření se věnovalo porovnání mezní únosnosti vazeb vytvořených dvěma konstrukčními způsoby. První variantu tvořily vazby sestavené zápletkou dvou vlámských ok, druhou variantu nekonečné smyčky zajištěné pomocí lanových svěrek.

Obě konstrukční varianty byly testovány s použitím ocelových lan klasické konstrukce a válcovaných ocelových lan konstrukce SEAL. Při trhacích zkouškách byla sledována dosažená maximální síla a způsob porušení jednotlivých variant vazeb.

Výsledky umožňují porovnat vliv způsobu konstrukčního provedení vazby a použitého typu ocelového lana na výslednou únosnost celého systému a posoudit rozdíly mezi jednotlivými variantami z hlediska jejich praktického použití při stabilizaci stromů.

Bc. Tomáš Vodička a Zdenka Ambrožová

Sázením to nekončí aneb následná péče o vysazené stromy v krajině

Sázíme stromy – amatéři z neziskovky, co sází bezhlavě, kde mohou? Nebo organizace, která propojuje nadšence, obce, firmy i odbornou veřejnost? Nahlédněte pod pokličku organizace, která za 13 let vyrostla stejně jako zeleň, již pomáhá vracet do krajiny. Dnes má za sebou více než 80 tisíc vysazených stromů a keřů, jejichž výsadby plánuje, realizuje, kontroluje a o významnou část i pečuje.

Kristin Moldestad

Praktická ochrana stromů při stavební činnosti (AJ)

Ne vždy je možné zachránit strom, který bychom chtěli zachovat. Obzvlášť pokud se při průzkumu objeví kořeny v místech, kde je plánována trasa výkopu nebo kde má být postaven dům. V takových případech je užitečné umět identifikovat konkrétní strom podle kořenů a postupovat tak, aby se kořeny vážně nepoškodily. V této prezentaci představí Kristin Moldestad různé metody praktické ochrany stromů během stavebních prací. Také se podělí o své zkušenosti jak a kde kopat nebo nekopat a jak co nejlépe komunikovat s pracovníky na staveništi.

Aleš Kurz

Stromy na střešních zahradách

Střešní zahrady jsou chápány jako pozitivní enviromentální počin. V případě extenzivních střešních zahrad, které nepotřebují dotaci vodou, živinami a vyžadují minimální péči, to tak jistě je. Jakmile na střeše zakládáme zahradu, včetně stromů, potřebujeme intenzivní celoroční péči, a především vody násobně víc než na rostlém terénu. Patří stromy na střechu? Dokážu zajistit, aby závlaha nikdy nevynechala? A když už na střeše stromy mám, vím, kolik mě péče bude stát po celou dobu životnosti zelené střechy? Na konkrétních případech proberu chyby v plánování i časem prověřené výsadby stromů na konstrukcích.

Ing. Roman Guichen

Evoluce mobilních plošin, aneb co dnes umí a kde mohou efektivně pomoci

Mobilní pracovní plošiny prošly v posledních letech výrazným vývojem, který zásadně rozšířil možnosti jejich využití. Výrazně se změnily především jejich terénní schopnosti – dnešní stroje zvládají nerovné a měkké podloží, překážky i práci ve svažitém terénu. Vývoj pracovních ramen přinesl také kombinaci kloubových a teleskopických řešení, díky kterým už není důležitá pouze pracovní výška, ale také boční dosah a schopnost překonat překážku. Přitom se podařilo zachovat velmi kompaktní rozměry strojů a umožnit jejich nasazení v zahradách, parcích, úzkých průjezdech a na dalších obtížně přístupných místech. Také do tohoto segmentu stále více pronikají moderní technologie elektronického řízení a ovládání. Ty usnadňují pohyb stroje, jeho ustavení i samotnou práci ve výšce. Přednáška ukáže, kam se mobilní plošiny v těchto oblastech posunuly a které vlastnosti jsou zajímavé právě při péči o stromy. Na praktických příkladech se podíváme na situace, kde může vhodně zvolená plošina práci výrazně zjednodušit a zefektivnit. Dotkneme se také kombinace práce z plošiny a stromolezeckých technik. Cílem je ukázat, že možnosti dnešních mobilních plošin jsou podstatně širší, než jak je možná stále řada uživatelů vnímá.

Ing. Romana Michalková, Ph.D. a Ing. arch. Hana Špalková

Strom a architekt - pohled z jiného světa

Rozdílné profese přinášejí rozdílné pohledy, které se v praxi mohou vzájemně doplnit a obohatit. Každá profese má svůj specifický slovník. Při komunikaci je potřeba najít vzájemné porozumění nejen pro slovník, ale i specifické dovednosti, odlišné přístupy, pohledy a zejména hodnoty dané profese. Představíme rozdílné i společné pohledy architekta a krajinářského architekta na stromy a na krajinu. Příspěvek probere také vzájemnou spolupráci s arboristy. Příklady z praxe a podmínky pro formy spolupráce.

Bc. Karel Hampl

Vrtané vazby - dimenzování prvků a některé praktické aspekty instalace

Vrtané vazby jsou okrajovou skupinou vazeb a instalují se zřídka. Seznamy vhodných součástí vazeb nejsou v dostatečné míře k dispozici. Podobně těžce se získávají návody k postupům samotné instalace. Příspěvek předvádí, jak může vypadat dobrá sestava jednotlivých prvků vazby při dosažení požadované pevnosti. Dále budou prezentovány některé praktické postupy pro jednotlivé kroky instalace vrtané vazby, jako je vyměření, vrtání, napínání a utahování.

Václav Devátý

Cesta k arboristice: Předměty, praxe a stáž ve Švýcarsku

O čem bude má přednáška?

Ve zkratce vám představím své studium a ukážu, proč může být ideální volbou pro ty, kteří se chtějí stát arboristy a zároveň hlouběji proniknout do zahradní a krajinné tvorby. Přiblížím vám denní tříletý obor na VOŠ a ukážu, jak se arboristika promítá do jednotlivých předmětů i přednášek. Zmíním také zkušenosti ze studentských konferencí a představím svou absolventskou práci zaměřenou na inventarizaci a návrh výsadeb. Dále se dozvíte, jak se na naší škole prolíná teorie s praxí prostřednictvím povinných praxí během školního roku i o prázdninách. Na závěr se podíváme na možnosti zahraničních stáží, které škola nabízí, a podělím se s vámi o vlastní zkušenost ze stáže ve Švýcarsku a o to, jak mě profesně i lidsky ovlivnila.

Bc. Robert Šmíd

Vyhodnocení ujímatelnosti roubů *Abies* sp. v závislosti na zvolené biotechnice roubování

Přednáška se zabývá vegetativním množením dřevin se zaměřením na roubování jehličnanů, speciálně rod *Abies*. Zmíní informace o této problematice z literárních zdrojů i zkušeností autora. Dále představí praktický pokus s roubováním jedlí dvěma různými metodami v polních podmínkách. První metodou je roubování do boku, což je pro tento případ obvyklý způsob, nejčastěji doporučovaný v literatuře. Druhou je roubování na terminál, způsobem obvyklým pro ovocné dřeviny, kdy je původní terminál podnože nahrazen roubem, a to způsobem plátování nebo kopulace.

Ing. Jan Světlík, Ph.D.

Možnosti využití dendrometrů a dendrochronologie v arboristice

Strom během svého života nepřetržitě určitým způsobem zaznamenává ve svých pletivech změny prostředí – část této informace lze sledovat v reálném čase pomocí dendrometrů, jinou část získat zpětně z jeho letokruhů. Dendrometry umožňují s vysokou přesností zaznamenávat velmi malé změny poloměru či obvodu kmene a zachytit tak nejen jeho růst, ale také krátkodobé smršťování a rozpínání související s vodním režimem. Kontinuální měření proto nabízí jedinečný pohled na dynamickou reakci stromu na průběh počasí, dostupnost vody či provedená arboristická opatření. Z dendrometrických dat lze určit nástup, délku a intenzitu vodního stresu a současně sledovat, jak rychle se strom po jeho odeznění zotavuje. Online systémy navíc umožňují rozpoznat vznikající stres i jeho průběh a propojit fyziologickou odezvu stromu přímo s případným managementem. Metody dendrochronologie naproti tomu otevírají pohled do dlouhodobé růstové historie stromu prostřednictvím analýzy letokruhů, nejčastěji získaných z kmenových vývrtů. Letokruhové řady umožňují hodnotit věk, přírůst a vývoj produkce biomasy, ale také resilienci, pokles růstu a následnou schopnost obnovy po stresových událostech. Ve spojení s údaji o klimatu, půdních podmínkách, poškození, historii stanoviště či provedených zásazích lze rekonstruovat, proč se růst konkrétního stromu v jednotlivých obdobích měnil. *(pokračování na další straně)*

Silnou stránkou dendrometrů tedy je poskytnutí informace, co se se stromem děje právě nyní, zatímco nástroje dendrochronologie pomáhají vysvětlit, jak se strom k jeho současnému stavu postupně dopracoval. Propojení obou metod poskytuje v oboru arboristiky objektivní nástroj pro hodnocení vitality stromů, jejich reakce na zásahy i schopnosti vyrovnávat se s rostoucí četností a intenzitou environmentálního stresu.

Ilva Petrikaite

Přednáška generálního partnera Lorberg: Stromy pro budoucnost - aktuální výzvy pro městské stromy

Michal Braunč

Využití AI pro arboristiku - tvorba mega promptů

Jak z AI dostat víc než jen rychlou odpověď? Přednáška ukáže, jak správně formulované prompty a strukturované megaprompty pomáhají při analýze informací, tvorbě odborných textů i řešení složitějších pracovních úkolů. Na praktických příkladech si ukážeme, jak AI dodat správný kontext, pravidla a cíle tak, aby se z jednoduchého chatbotu stal skutečně užitečný pracovní nástroj.

Ing. Martin Vlasák, Ph.D.

Keře – málo využívaná, bezpečná alternativa stromů

Okrasné keře jsou součástí zeleně v sídlech. Jejich používání se v historii krajinářské tvorby vyvíjelo a měnilo. Stejně jako dnes. Mění se sortiment a způsoby pěstování. Přednáška se bude snažit ukázat možnosti použití keřů v současnosti, jejich různé funkce, vhodné taxony a způsoby pěstování. Vedle nových realizací je důležitá také péče o stávající keře z dřívějších období. Způsoby pěstování, zejména řez, ukazují mnoho chyb. Ty pak vedou k degradaci porostů a vytlačují okrasné keře do pozice nechtěného pozůstatku starších výsadeb. Přitom ve volné krajině jsou keře důležitým prvkem vegetace s mnoha nezastupitelnými funkcemi. Je škoda nevyužít potenciál keřů také v sídelní zeleni.

Bc. Ing. et Ing. Lenka Miksová, Ph. D.

Kultivary domácích listnatých stromů - jejich přednosti a limity

V příspěvku se prolínají dvě aktuální témata: výběr vhodných taxonů stromů do městského prostředí a dlouhodobá diskuse, zda preferovat domácí druhy rostlin před introdukovanými. Právě extrémní městské prostředí se od přirozených stanovišť domácích listnatých stromů výrazně liší, což může značně omezit jejich funkčnost, zvýšit náklady na péči a zkrátit životnost. Při výběru vhodných taxonů rostlin je potřeba vždy zohlednit cíl výsadby, stanovištní podmínky a možnosti následné péče. Neexistuje strom, který by perfektně naplňoval všechna kritéria a neměl žádná negativa. Pro úspěšnou práci s dřevinami je nutné poznat jejich vlastnosti.

V letech 2018-2021 probíhala především v ulicích Brna, Kroměříže a Pardubic (doplňkově v dalších plochách v městské zeleně a ve školce ve Smržicích) terénní šetření zahrnující 18 kultivarů domácích listnatých stromů. Pozornost byla zaměřena hlavně na fyziologický a biomechanický aspekt vitality, samostatně byly hodnoceny nevhodné růstové predispozice a růstové odchylky jako je tlakové větvení či kyticovité uspořádání větví, výskyt chorob a škůdců, příznaky poškození suchem a extrémními teplotami, tvorba výmladků, dále byly hodnoceny dendrometrické veličiny (především výška stromu a průměr koruny) i další vlastnosti významné pro uplatnění v městském prostředí. *(pokračování na další straně)*

Z kultivarů, které byly na trvalém stanovišti zastoupeny alespoň 20 jedinci, byly nejlepší výsledky zjištěny u *Acer campestre* 'Elsrijk', který nevykazoval žádné zásadní problémy, ani zvýšené požadavky na péči, nevýhodou však může v některých situacích být méně nápadný estetický projev.

Ing. et Ing. Martin Brejník, DiS.

Zajímavé stromy na historických pohlednicích

Pohlednice, kdysi zcela běžný fenomén, součást naší dovolené a výletů, případně zdroj informací o cestování našich přátel či osob blízkých. Dnes tuto roli převzal digitální prostor sociálních sítí i se svou pomíjivostí a s občasným zahlcením nás samotných.

Které naše věhlasné stromy lze nalézt na historických pohlednicích?

Od kdy? Jak vypadala vyobrazení stromů na nejstarších pohlednicích?

Kdo tyto pohlednice tiskl?

Těmto a souvisejícím tématům bude věnován (odpočinkově laděný) příspěvek.

Ing. Marek Žďárský a Ing. Jiří Rozsypálek, Ph.D.

Památná lípa v kamenici nad lipou unikátní strom, unikátní postupy

V příspěvku budou posluchači seznámeni s historií i současností jedinečného památného stromu Lípy v Kamenici nad Lipou. Jedná se o jeden z nejzajímavějších a nejcennějších památných stromů v České Republice. Habitus tohoto stromu je jedinečný unikátní korunou, která je tvořena mohutnými horizontálně rostoucími kosterními větvemi. Lípa je tak vyniká šíří své koruny, která se blíží dvaceti metrům, což kontrastuje s její výškou, která nedosahuje ani třetinových rozměrů. Tuto lípu vám v rámci konference představí Marek Žďárský, který se zaměří na její unikátní historii a zajímavosti. Druhou polovinou příspěvku vás pak provede Jiří Rozsypálek, který popíše současný zdravotní stav a perspektivu dřeviny a představí vývoj a ošetření stromu v posledních letech.

Tomáš Hupač

ZAJISTĚTE SE, PROSÍM!

Hosté nejen z oboru, otázky nejen mimo obor, odpovědi bez jištění! Talk show o stromech, závodech, životě, a především o lidech, kteří mají co vyprávět. Tomáš Hupač si zve známé i méně známé osobnosti ze světa stromolezení, arboristiky, stromolezeckých závodů i jejich okolí. Řeč bude samozřejmě o stromech, lanech, soutěžích, vítězstvích i průšvizech, ale rozhodně nezůstaneme jen u práce. Podíváme se také na to, co hosté dělají, když slezou ze stromu, co je baví, čím žijí, jaké mají zájmy, radosti, slabosti a co o nich možná jejich kolegové vůbec nevědí. Žádná odborná přednáška a žádný PowerPoint – jen zajímaví lidé, jejich příběhy, vzpomínky, trochu šťourání do soukromí a snad i dost důvodů se zasmát. Tak se raději zajistěte, prosím. Nikdy nevíte, kam až se rozhovor dostane.

Bc. Alice Pinková

Spojovací uzly a jejich využití v arboristice

Spojovací uzly patří mezi základní prvky lanových systémů využívaných v arboristické praxi a zásadně ovlivňují jejich chování při zatížení. Přednáška je zaměřena na zhodnocení tří spojovacích uzlů z hlediska jejich vlivu na pevnost lana, rozvazatelnost po zatížení a praktickou použitelnost. Testovali jsme chování uzlů až po dosažení mezního zatížení při různých kombinacích průměrů lan. Zhodnotíme chování jednotlivých uzlů při zatížení, jak správné provedení uzlu ovlivňuje jeho vlastnosti a typická místa porušení lana. Na základě těchto výsledků budou diskutovány výhody, omezení a vhodné použití spojovacích uzlů v praxi.

Mgr. Věra Polochová

Co může udělat stromolezec s jmelím nebo ochmetem na stromě? A je opravdu tak nebezpečné?

„... copak jmelí, ale jmelí?“ řekl by klasik. „Máme!“ dodávám já.

„A dost, vlastně víc než dost. Tolik, že by stačilo na Vánoce snad do každé domácnosti. Nevěříte? Přijďte si poslechnout příspěvek o způsobech eliminace, podívat se na fotky a zjistit, proč dorazí i k vám.“

Jan Pěta a Jan Oulehla

Arboristé a ovocnáři – dva cizí rody, nebo bratři? Propojování arboristů a ovocnářů

Mezi odborníky z těchto oborů jsou dlouhodobé neshody, jako mezi dvěma znepřátelenými rody. Přesto každý arborista řekne, že samozřejmě rozumí i ovocným stromům. Neměli bychom se ale stále učit navzájem?

Jednou se potkali Janek a Honza, kteří se snaží tyto obory dlouhodobě propojovat. Jeden je arborista žijící s ovocnářkou, druhý ovocnář milující všechny stromy.

Ve svém příspěvku se zaměří na hlavní rozdíly v řezu ovocných a neovocných stromů, a to již od samotného výchovného řezu až po starší ovocné stromy. Proč stříhat terminál, vážit si výmladků a řešit rozdíly u jednotlivých druhů a odrůd? Proč a jak držet rovnováhu mezi růstem a plodností? Proberou radikální řezy pro podpoření růstu a také představí negativní příklady ořezu ovocných stromů arboristy.

Mgr. Zdeněk Špíšek, Ph.D.

Jak se řezou oskeruše, aneb zapomenutý a znovubjevený strom

Jeřáb oskeruše *Sorbus domestica* představuje tradiční, avšak v posledních desetiletích opomíjený taxon naší flóry, který dnes zažívá svou renesanci. Přednáška se zabývá komplexním pohledem na tento druh, počínaje historickým kontextem jeho hospodářského a kulturního využívání. Z hlediska současných klimatických výzev budou prezentovány specifické ekologické nároky oskeruše, které determinují její úspěšnou integraci jak do adaptujících se městských ekosystémů, tak do volné krajiny. Zvláštní pozornost je věnována oblasti Českého středohoří, jež je z pohledu genetické diverzity a výskytu reliktních jedinců skutečným evropským unikátem. Příspěvek dále shrnuje praktické poznatky a limity spojené s realizací krajinných výsadeb. Další část prezentace je pak věnována arboristickému managementu a metodice řezu v různých vývojových stádiích stromu. Představeny budou jak postupy výchovného řezu mladých výsadeb pro zapěstování stabilní architektury koruny, tak specifické konzervační zásahy u cenných ektomorfních veteránů.

Bc. Anna Gregořicová

Je stromolezení i pro ženy?

Stromolezení je stále oborem, ve kterém výrazně převažují muži, žen v korunách stromů ale postupně přibývá. Příspěvek vychází z mé vlastní cesty od prvních zkušeností v převážně mužských kolektivech přes snahu držet jejich pracovní tempo až po poznání, že žena nemusí lézt ani pracovat stejně jako muž, aby svou práci odváděla kvalitně. Ženy mohou mít jiný přístup, jiné fyzické možnosti i způsob práce, a právě rozdílnost může být při společné práci výhodou. Důležitou součástí mé cesty se stalo také setkávání a sdílení zkušeností s dalšími stromolezkyňmi. Podobné ženské komunity a setkání dnes vznikají nejen v Česku, ale také na Slovensku, v Polsku, Velké Británii a dalších zemích. Ženy v arboristice již nejsou výjimkou a zkušenost ukazuje, že jsou v pracovních týmech stále častější a vítanou součástí, nejen v oblasti stromolezení.

Ing. Jan Servus

Stanoviště městského stromu – průnik arboristiky a stavebního prostředí

Stromy ve městech rostou v permanentním stavebním prostředí, v neustálé kolizi se současnými i budoucími prvky technické infrastruktury. Arborista se proto pohybuje na hraně mezi kořeny stromů a bagrem. Musí umět komunikovat s investorem, projektantem, stavbyvedoucím i bagristou, číst projektovou dokumentaci, rozumět výkresům – a občas i dobře poradit.

doc. Ing. Přemysl Krejčířík, Ph.D.

Poklad v kořenech, život v dutinách I. - zkušenost krajinářského architekta z revitalizace historického parku v Litoměřicích

Přednáška představí obnovu historického parku v Litoměřicích jako situaci, kdy arboristický zásah může odhalit nejen technický stav stromů, ale také skryté hodnoty místa – archeologické nálezy v půdě a kořenech i chráněné živočichy žijící v dutinách, korunách či kmenech stromů. Z pohledu krajinářského architekta, ochrany přírody a archeologa bude ukázáno, jak postupovat při nečekaném nález, kdy práce zastavit, koho přizvat a jak sladit bezpečnost, památkovou obnovu a ochranu biodiverzity. Cílem je ukázat starý strom jako živý biotop i archiv historické krajiny.

Problematiku z pohledu zoologa představí docent Krejčířík na základě dlouholetých zkušeností mnoha odborníků z praxe.

Dozvíte se, co se děje, když při kácení, frézování pařezů, výkopech nebo ošetřování starých stromů narazíte na přírodní „poklad“ skrytý v zemi, kořenovém systému či koruně. Zároveň vám poradí, jak správně postupovat, pokud zjistíte, že strom určený ke kácení slouží jako biotop netopýrů, ptáků, brouků či jiných zvláště chráněných druhů.

Mgr. Veronika Staňková

Poklad v kořenech, život v dutinách II. - zkušenost archeologa z revitalizace historického parku v Litoměřicích

Péče o stromy a zeleň často znamená také zásah do půdy – a právě pod povrchem se mohou nacházet cenné archeologické situace a nálezy. Příspěvek se zaměří na základní principy spolupráce. Pozornost bude věnována tomu, jak zjistit, zda se plánovaný zásah nachází v archeologicky citlivém území, a kde hledat základní informace o archeologických lokalitách a jejich ochraně. Součástí bude také praktický pohled na to, kdy je vhodné archeologa přizvat, jaké informace si mezioborově předat a jak může vypadat efektivní komunikace při přípravě a realizaci záměru. Cílem je ukázat, že včasné zapojení archeologie nemusí představovat komplikaci či zdržení, ale naopak může pomoci předcházet problémům a hledat vhodná řešení pro péči o zeleň v archeologicky citlivém prostředí.

POZNÁMKY